

Nagy László felvétele

Év végi cipőexport

Az év végi szállítások során 5 ezer pár férficipőt exportálnak Ausztriába a Szegedi Április 4. Cipőipari Szövetkezetből. Szocialista piacra 30 ezer pár lábbelit küldenek az üzemből. Képviselet: szállítás előtt ellenőrzik a cipők minőségét.

Magyar energetikai berendezések külföldön

A Transelektro és ipari partnerei jelenleg a világ sok országában vesznek részt különféle energetikai beruházásokban, egyebek között erőművi gépcsoportokat, gőzkazánokat, turbogépeket, előkészítő készülékeket őröket és salakpernye eltávolító gépeket szállítanak, illetve szerelnek fel. Komplet energiarendszerek kiépítésére is kaptak már megbízást. A világpiaci recesszió azonban kihatott az energetikai beruházásokra is, így távlati exportlehetőségeik szűkültek. A gyártókapacitás folyamatos lekövetésére — miután 3-4 év alatt megvalósuló vállalkozásokról van szó — a külkereskedelmi vállalat még intenzívebbé teszi a piackutatást. Bővíteni kívánja a harmadik piaci közös vállalkozást a szovjet, osztrák, olasz és az NSZK-beli cégekkel. A Transelektro az ipari partnerekkel kialakított társasági szerződésektől is — bízva a közös kockázatvállalás ösztönző erejében — e termékek versenypésségének javulását, az exportlehetőségek bővülését várja.

A magyar energetikai berendezések körülbelül 15 éve van kettő külföldön is. Az olajválság hatására számos fejlett és fejlődő ország kényserült ismét szén-erőmű-telepítésre. Mivel Magyarországon hagyomá-

nya van az alacsony fűtőértékű szén erőművi felhasználásának, a külkereskedelmi viszonylag gyorsan szerezhetett piacot az ilyen berendezéseknek.

Török cégek széntüzelésű kazánokat rendeltek kuluszra Kengalban és Catalagziba ebben az évben szállításra. A Transelektro nagy teljesítményű kazánokat, nemrég szerelésüket is megkezdte magyar szakemberek irányításával. A partnerek most újabb exportlehetőségekről folytattak tárgyalásokat. Görögországba a közelmúltban két, egyenként óránként 950 tonna teljesítményű kazánt szállítottak és szereltek fel a kardai erőműben, amely nagy szénmező mellé épült. A Transelektro szállította a létesítmény salakpernye eltávolító rendszerét is. A magyar fővállalkozáshoz NDK-beli cégek különféle részegységeket adtak. Az erőmű tüzeléstechnikai berendezéseit az NSZK-beli EVT-cég szállította, amelytől különben a Magyar Hő- és Darugár korábban a magyar kazángyártáshoz szükséges licenct megvette. Ugyanezzel a céggel működik együtt a Transelektro az indiai beruházásnál is; a magyar ipar három, óránként 690 tonna kapacitású gőzkazánt szerel fel 1984 első negyedére. Ez a 170 millió márká értékű üzlet a

magyar ipar egyik legnagyobb megrendelése.

A kazánexport újabb lehetőségeit keresi a külkereskedelmi vállalat. A közelmúltban további ajánlatokat küldtek Indiába, a Közel-Keletre és piaci delegáció járja a Távol-Keletet ahol érdeklődést tanúsítanak a gyengébb szénfajtákra épülő kazánok, valamint a turbogépcsoportok iránt. Zimbabweben 200 megawattos erőműblokkok telepítésére versenytárgyalást hirdettek az építkezést a világbank finanszírozza. A nemzetközi szervezet előzetes jelzése után — lévén hazánk is tagja a világbanknak — a Transelektro ipari partnereivel megvizsgálja a feltételeket, s azoktól függően tesz ajánlatokat.

A turbogépcsoportok közül a Diesel- és gázturbinához szükséges generátorokból — amelyeket a Ganz Villamosági Művekben állítanak elő — eddig mintegy 50-et adott el a Transelektro. Néhányat jelenleg is szereznek a közép-keleti országokban és Finnországban. A magyar generátorokat az olasz FIAT és a Grandi Motori motorjaihoz szerelik. A görög vállalatok egymillió dollárért rendeltek ilyen villamosgenerátorokat. A gépek iránt most is viszonylag nagyobb a kereslet, hiszen az elektromosenergia-igény a legtöbb országban nő. A magyar berendezések versenypésségét, mégpedig olyan mértékben, hogy például francia cégek folyamatosan rendelnek belőlük s ellentétüként egyebek között saját új fejlesztéseik licencét adják át.

A gőzturbinák iránt mérséklődött a külföldi igény, jelenleg csak Finnországban szereznek 150 megawattos berendezést. Ugyanakkor a Heller-Forgó hűtőtornyokra — amely az Energiagazdálkodási Intézet szabadalmaként — sok a megrendelés. Összesen 47 millió dollár értékű berendezések helyszíni szerelésén dolgoznak a közkeleti országokban, ahol a komplett szállítások főváltókészletje a szovjet ipar. Az erőművi Heller-Forgó-rendszerek iránt újabb kínai vállalatok is érdeklődnek. (MTI)

Országgyűlési bizottságok megbeszélése

Az egészségügy költségvetésének jövő évi növekedése mérsékeltebb a korábbi eszrendők üteménél. Ez a körülmény e terület irányítóira és dolgozóira egyaránt nagy feladatot hárít, ugyanis az egészségügyi ellátás színvonala nem csökkenhet — hangzott el hétfőn a Parlamentben az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának ülésén. A tanácskozáson a képviselők megvitatták az Egészségügyi Minisztérium, továbbá a SZOT társadalombiztosítási, valamint üdülési és szanatóriumi főigazgatóságának 1983-as költségvetési tervezetét.

Dr. Jusz Lajos egészségügyi miniszterhelyettes arról szól, hogy a nehezebb gazdasági-pénzügyi körülmények között is jelentős eredmények várhatók a jövőre egészségügyünkben. Egyebek mellett — az ésszerű takarékoság érvényesítésével — az ágazat gazdálkodá-

sában rejlő tartalékok felhasználásával — ütemesen haladhat tovább az Országos Traumatológiai Intézet teljes rekonstrukciója. Üzembe helyezik az Országos Mentőszolgálat új bázisát is.

A vitában országgyűlési képviselők mondták el véleményüket. Az országgyűlés szociális és egészségügyi bizottságának ülése dr. Pesta Lászlónak, a testület elnökének zárszavával ért véget.

Hétfőn a Parlamentben Pap Jánosnak, a bizottság elnökének vezetésével ülést tartott az országgyűlés honvédelmi bizottsága. A képviselő Oláh István vezérőrnagy, honvédelmi miniszterhelyettes és Pál Antal rendőr vezérőrnagy, belügyminiszter-helyettes előterjesztésében megvitatták és elfogadták a Honvédelmi Minisztérium és a Belügyminisztérium 1983. évi költségvetés-tervezetét.

Lássanak túl a faluhatárokon

Közös községi tanács. Meglehet, ez a kifejezés sokak számára még kicsit idegenül hangzik, de tény, hogy országsszerte egyre több helyen már a mindennapok gyakorlatában ismerkednek ezzel a viszonylag új közgazdasági formával az emberek.

A kisebb falvak igazgatási szövetségét kezdetben az érintettek döntő többsége helyes, szükséges lépésnek tartotta. Azok a kisközségek, amelyek korábban már évek óta nem tudtak útról hatra jutni a fejlesztésben az útépítésben, a vezetékes vízhálózat bővítésében — a falvak társulásától a tanács anyagi alapjainak növekedését, a legégetőbb gondok mihamarabbi megoldását várták.

Mivel a várakozásokat az új igazgatási szervezeti forma nem tudta — tegyük hozzá: reálisan nem is tudhatta — maradéktalanul kielégíteni, sok helyen az ellentétes végletbe csapott át a hangulat. Az összehasonlások remélt előnyeit alig-alig tapasztaló helyi lakosság egyre inkább annak hátrányairól kezdett beszélni. Mire volt jó — hangoztatták sokan —, hogy elköltözték a faluból a tanács, hiszen így az embereknek mindenféle csip-csup ügyvel a székhelyközségbe kell utazniuk. A körzetesítések következtében ott összpontosul az egészségügy, a kereskedelmi ellátás, az oktatás, előbb-utóbb oda költözik a falusi értelmiség, oda koncentrálnak a fejlesztések, az úgynevezett társult községek tehát teljesen elsovradnak, magukra maradnak.

Valóban reálisnak látszott ez a veszély, a gyakorlati tapasztalatok azonban egyre több helyen mégis mást mutatnak. Azt igazolják, hogy igenis lehet, van jövője a falvak társulásának, mindenki kölcsönös megelégedésére.

Senki sem vitatja: bizonyos szakosodásra, differenciált fejlesztésre minden településcsoportnak szüksége van. Nem lehet minden egyes kisközségben színvonalas ügyintézés, szakorvosi ellátást, kereskedelmi hálózatot és oktatási feltételeket biztosítani — ez egyszerűen képtelenség lenne. De meg lehet találni a módiát annak, hogy a megfelelő szintű alapellátás mellett egy bizonyos körzeten belül az emberek többsége valamennyi fontosabb igényét kielégíthesse.

Éppen ezt a célt tűzték maguk elé a községtársulások, a közös tanácsok. Hogy a fejlesztéseknél tovább lássanak a faluhatároknál, hogy együttes erővel próbáljanak gondoskodni a lakossági szükségletek minél jobb kielégítéséről.

Sok múlik persze az egyes társulások tanácsnagjai csoportjain is. Azon, hogy ezek

mennyire tudják ténylegesen képviselni választóik érdekeit a közös tanács döntéseinek meghozatalában, illetve a határozatok végrehajtásában. Helyesnek tűnik például az a gyakorlat, hogy a társulások tanácsnagjai csoportjának vezetője egyben a közös tanács elnökhelyettese is aki így tisztségénél fogva eleve megkülönböztetett helyzetben van.

Az önálló tanács nélkül maradt községekben a tanácsnag csoportok a falusi közélet kulcstényezői. Vagy ha még nem azok, azaz kell lenniük. Tevékenységük nem szűkülhet le arra, hogy a közös tanácsban saját településük érdekeit megfelelően képviseljék. Szükség van egy olyan munkamegosztás kialakítására is, amelynek keretében bizonyos önállósággal rendelkeznek. Ehhez a közös tanács költségvetésén belül akár még elkülönített anyagi alapot is kaphatnak. Ennek igen nagy szerepe lehet tekintélyük növelésében, a társadalmi munkák szervezésében, és egy sor más területen is.

Rendkívül fontos hangsúlyozni a tanácsnag csoportok felelősségét a helyi lakosság megfelelő ellátásáért, jó közérzetéért. Ez sokszor csak apróságokon múlik. Ha jól megszervezik például a faluban a tanácsnag kirendeltség munkáját, az sok felesleges bosszúságot előzhet meg. Nem kell az állampolgároknak a székhelyközségbe, a városba utazniuk, ha itt helyben összegyűjtik kéréseiket, beadvánvaikat, s azokat együtt vizsgál a felettes hatóságokhoz. Oda ahol a gyors és szakszerű ügyintézés minden feltétele biztosítva van.

Nagyon lényeges az is, hogy a helvi tanácsnagok mindennapos, élő kapcsolatot tartsanak választóikkal, rendszeresen tájékozottassák őket nemcsak a közös tanács döntéseiről, hanem azokról a kérdésekről is, amelyekben majd ezután kell megdönteni. Csakis az ilyen véleményveszéréktől, az előzetes megbeszélésektől várható, hogy a lakosság valóban beavatottnak érezze magát.

Sokat hallunk manapság az államigazgatás szervezetének, módszereinek korszerűsítéséről. Ennek egyik formája a közös községi tanácsok létrehozása is. Ezzel az új szervezeti formával a tanácsok látványlag távolabb kerülnek a lakosságtól. A tényleges cél azonban ennek éppen az ellenkezője. Vagyis az, hogy a tanácsnagok aktivitásának fokozásával a testület minden eddiginél jobban kapcsolja be az embereket a közösségi élet áramkörébe, hogy róluk ne nélkülük, hanem velük együtt döntsenek.

Deák András

Számítástechnika és kibernetika az orvostudományban és a biológiában

Háromnapos kollokvium Szegeden

A Neumann János Számítógéptudományi Társaság Csongrád megyei szervezete rendezésében tegnap, hétfőn kezdődött Szegeden, a Technika Házában a számítástechnikai és kibernetikai módszerek orvostudományi és biológiai alkalmazási lehetőségeivel foglalkozó sorrendben tizenegyedik ankét. Az idei kollokviumot Hutás Imre egészségügyi miniszterhelyettes, az Egészségügyi Számítástechnikai Alkalmazási Bizottság elnöke nyitotta meg. A program Kalmár László-emlékelőadással folytatódott, amelyet Csernay László, a SZOTE központi izoéop-diagnosztikai laboratóriumának vezetője tartott meg a számítástechnika szerepe az orvosi képző-kötő eljárásokban címmel.

Az immár tizenegyedik alkalommal megrendezett kollokviumon, két szekcióban kilencvenkét előadás hang-

zik el a három nap alatt, illetve 20 kutatócsoport poszterformában számol be legújabb eredményeiről. Az elhangzó, illetve ismertett kutatási eredmények mintegy 60 százaléka a számítástechnika és a mikroelektronika orvosi-egészségügyi alkalmazásának lehetőségeit és eredményeit ismerteti a többi pedig a biológiai kutatások és gyakorlati számítástechnikai megközelítésének lehetőségeit elemzi. Olyan témákat például, mint a talajbiotesztek számítástechnikai elemzésének módszerei, vagy a növények tápanyagfőlvételének, netán a Balaton ökoszisztémájának matematikai modellezésében rejlő lehetőségeket.

Az idei ankétan hangsúlyos témaként jelentkezik a kis számítógépek (mikroprocesszorok) egészségügyi alkalmazásának sokrétű lehetősége, arra koncentráva, hogy az egyes munkahelyeket hogyan lehetne mindinkább ellátni számítógépekkel. Mindezen kérdések főként abból a szempontból érdekesek, hogy a különböző számítástechnikai lehetőségek egyszerűsíthetik és meggyorsíthatják az egészségügyi adatfeldolgozást s fontos szerepük lehet az anamnézistól a diagnosztikától a gyógyító munkáig az egészségügynek szinte minden területén.

A mostani, háromnapos szegedi kollokviumtól nemcsak mi, alkalomadtán az egészségügyi szolgáltatásait igénybe vevő állampolgárok, vagy az egészségügyi szervezet várhat eredményeket, hanem az egészségügyi berendezéseket gyártó cégek is, amelyek e megbeszélések sorozatában egyeztetetilek fejlesztési elképzeléseiket a gyakorlatban fölmerülő problémákkal. Alapvető feladat ugyanis ma Magyarországon, hogy az egészségügyi berendezések gyártói is olyan termékekkel lépjenek piacra amelyek megfelelnek a legigényesebb vásárlók követelményrendszerének. Lassanként ott tartunk, hogy alig akárcsak olyan, komolyabb egészségügyi berendezéskomplexum, amelyben nem lenne alapvető szerepe a mikroelektronikának, ezen belül a számítástechnikának, illetve a mikroprocesszoroknak. A mostani, háromnapos kollokvium ilyen módon nemcsak a magyar egészségügynek illetve biológiai kutatásoknak tesz nagy szolgáltatásokat, hanem az egészségügyi berendezések hazai gyártóinak is, anennyiben lehetőséget nyújt tapasztalatszerésre a gyakorlat szakembereivel.

Sz. I.

Közműtérkép

Készül Zalaegerszeg és Nagykanizsa közműtérképe a pécsi Geodéziai Vállalat zalaegerszegi felmérési osztályán. A nagykanizsai alap térképpel már végeztek, a megye székhelyét a jövő év elején fejezik be. Ezekre az

alaptérképekre kerülnek rá aztán a szakági jelölések, magyarul: valamennyi közművezeték megtalálható lesz majd rajtuk, a postakábeliktől a Gelka antennarendszeren át a gázhálózatig.